

Osvojení

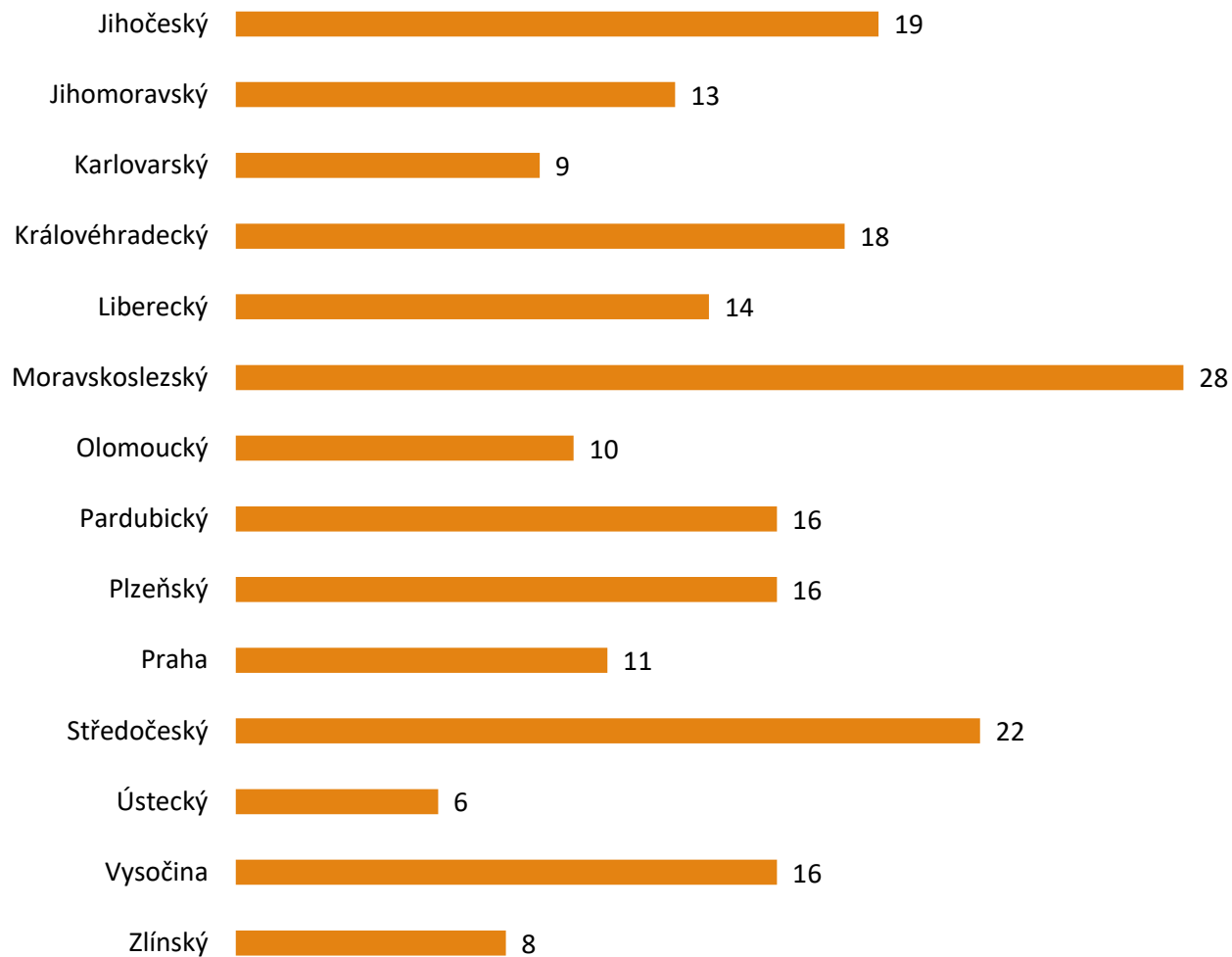
Výsledky on-line dotazování mezi pracovníky OSPOD, NRP a KÚ
v jednotlivých krajích

O výzkumu

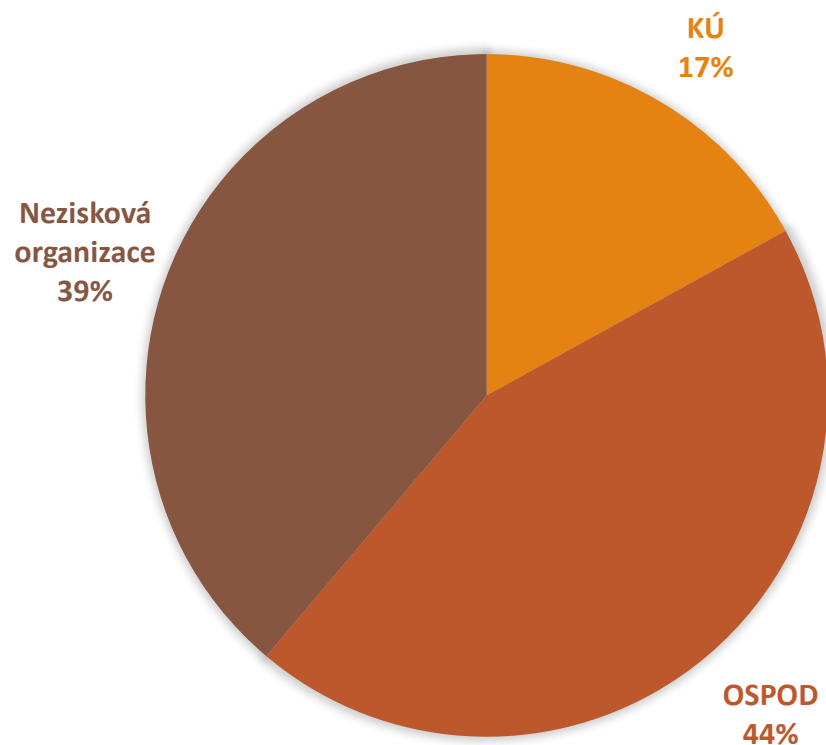
- Dotazování prostřednictvím online dotazníku probíhalo v období od března 2019 do dubna 2020.
- Celkem odpovědělo 206 pracovníků/pracovníků z oblasti náhradní rodinné péče (krajské úřady, OSPOD, neziskové organizace) z 14 krajů ČR.

Počet odpovědí dle krajů, počet odpovědí

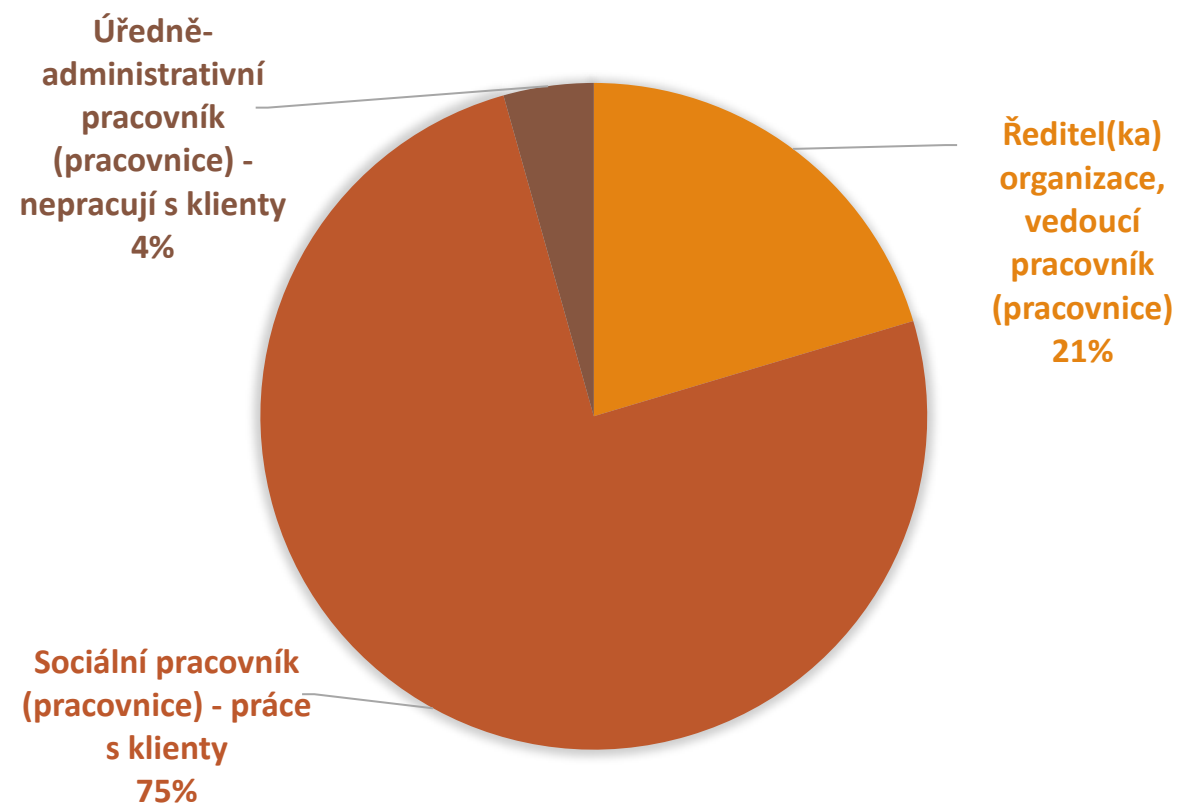

Kdo odpovídal

TYP ORGANIZACE, V %

JAKÉ JE VAŠE PRACOVNÍ ZAŘAZENÍ?, V %

Co nás čeká

Jak probíhá proces osvojování

Vnímání institutu osvojení a problematiky osvojitelů

Shrnutí hlavních zjištění

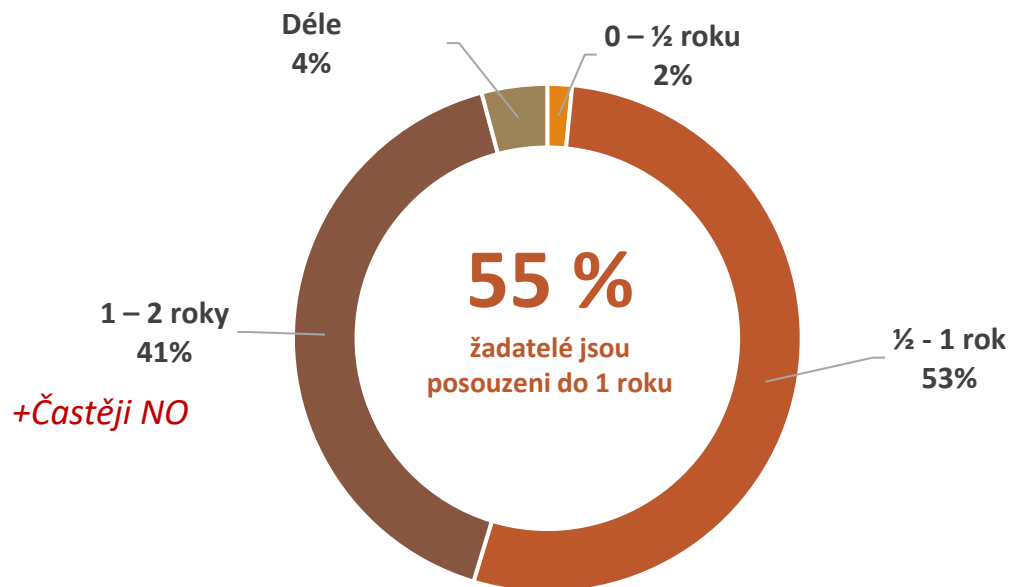
Jak probíhá proces osvojování

Můžete odhadnout celkovou dobu procesu posuzování žadatelů ve Vašem kraji (od podání žádosti po rozhodnutí o ne/zařazení do evidence)?
Je dle Vašeho názoru proces posuzování žadatelů o osvojení u Vás v kraji – od podání žádosti po rozhodnutí o ne/zařazení žadatelů do evidence...

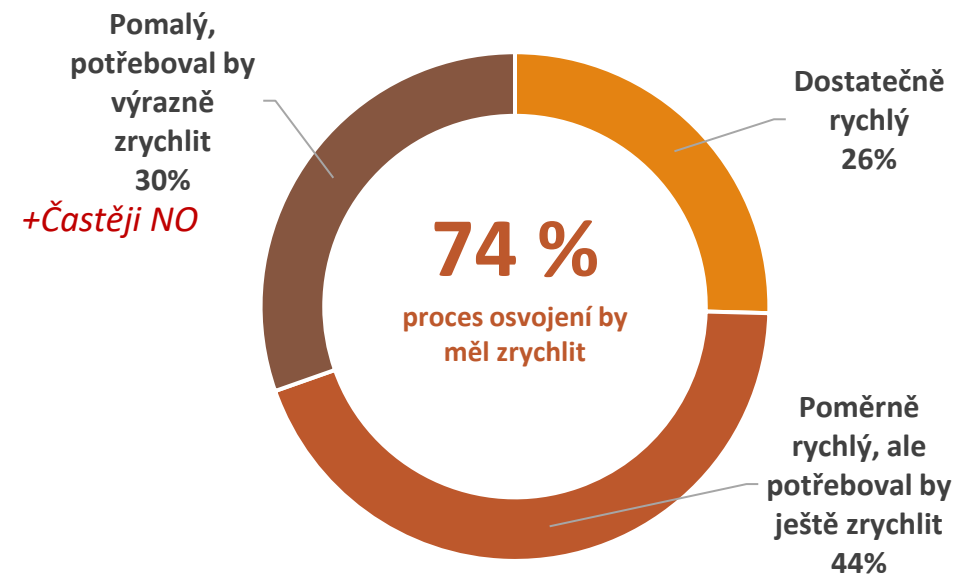
Proces osvojení

DĚLKA PROCESU

RYCHLOST PROCESU

Mají žadatelé o osvojení ve Vašem kraji možnost výběru poskytovatele příprav?

Jak u Vás probíhají přípravy žadatelů o osvojení?

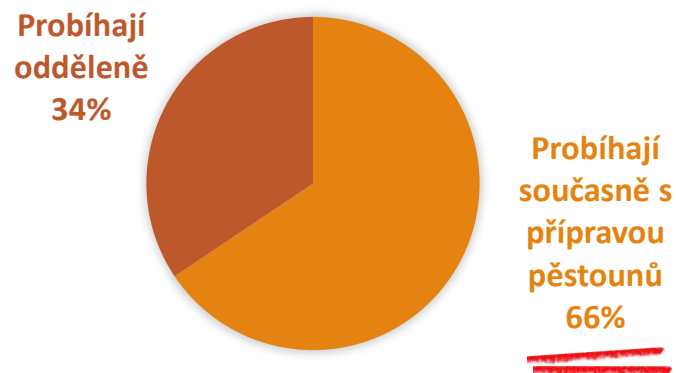
Jak probíhají ve Vašem kraji přípravy u „druhožadatelů“, tj. osvojitelů, kteří v minulosti již dítě adoptovali a nyní žádají o další?

Přípravy žadatelů

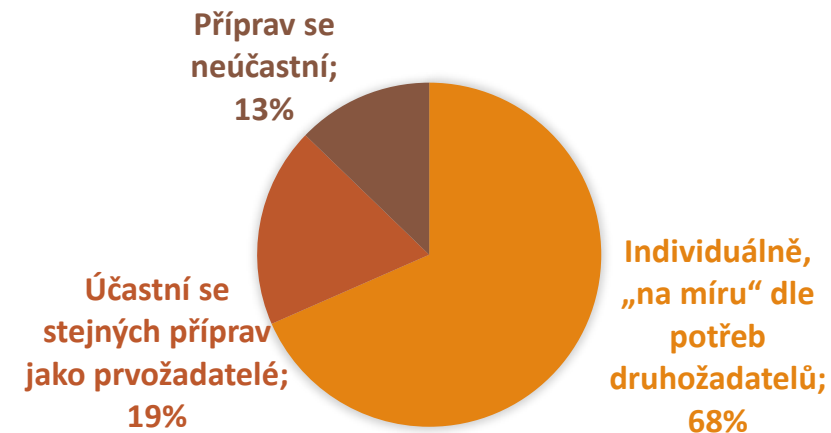
MOŽNOST VÝBĚRU POSKYTOVATELE PŘÍPRAVY

PŘÍPRAVY SAMOSTATNÉ VS. S PĚSTOUNY

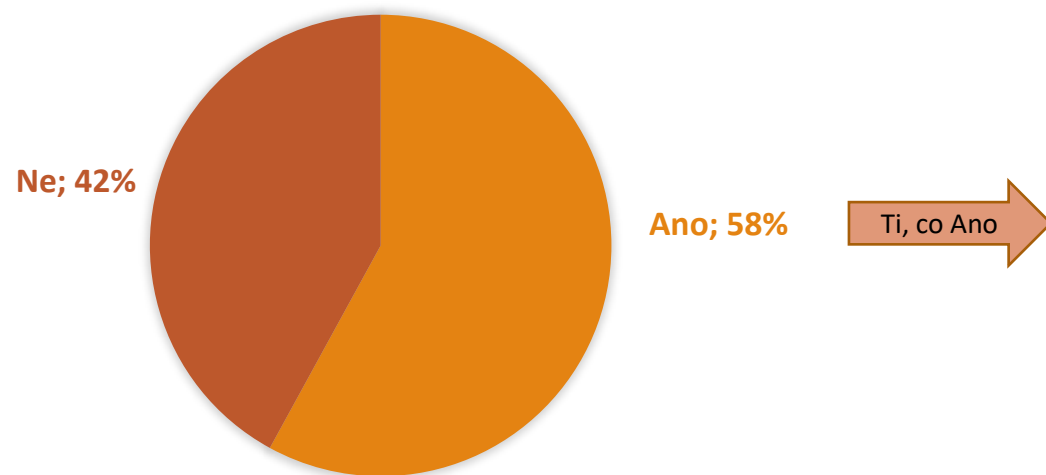

PŘÍPRAVY „DRUHOŽADATELŮ“

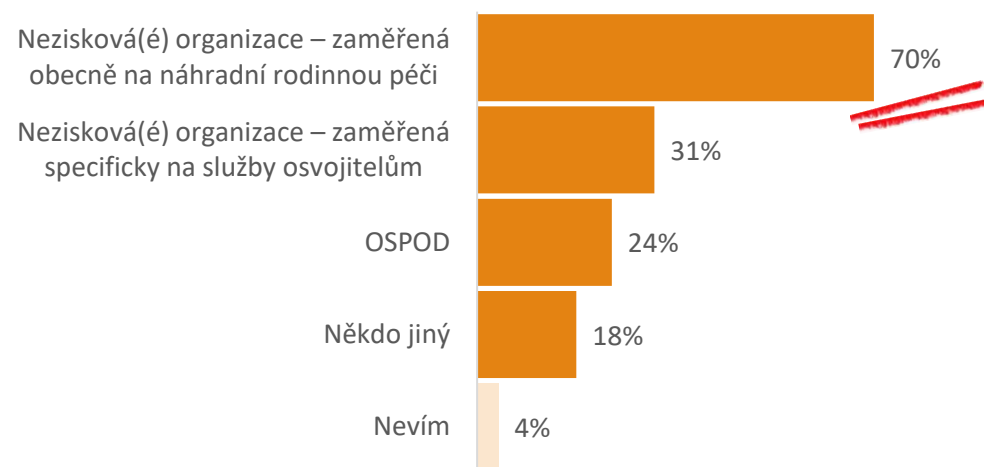

Postadopční servis I.

POSTADOPČNÍ SERVIS V KRAJÍCH

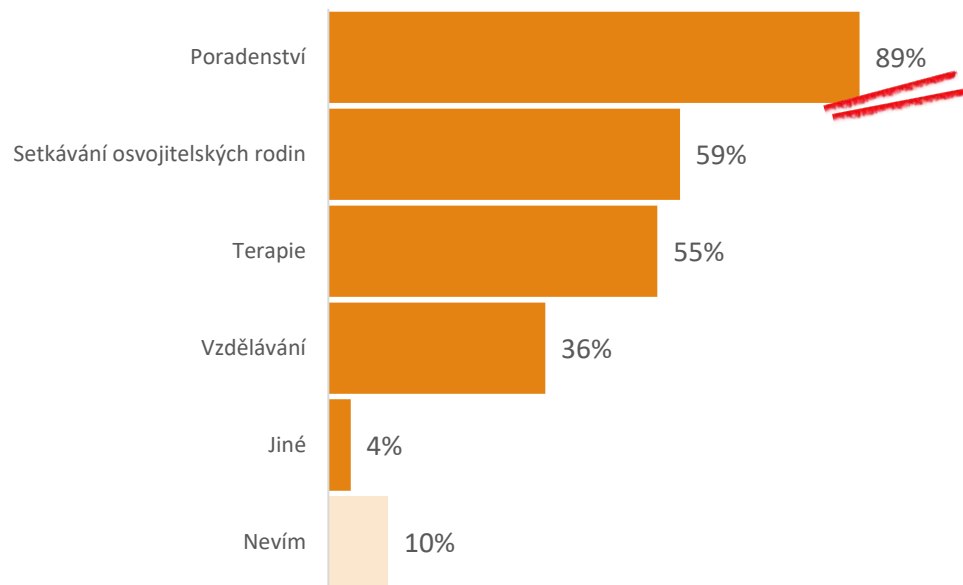

POSKYTOVATEL POSTADOPČNÍHO SERVISU

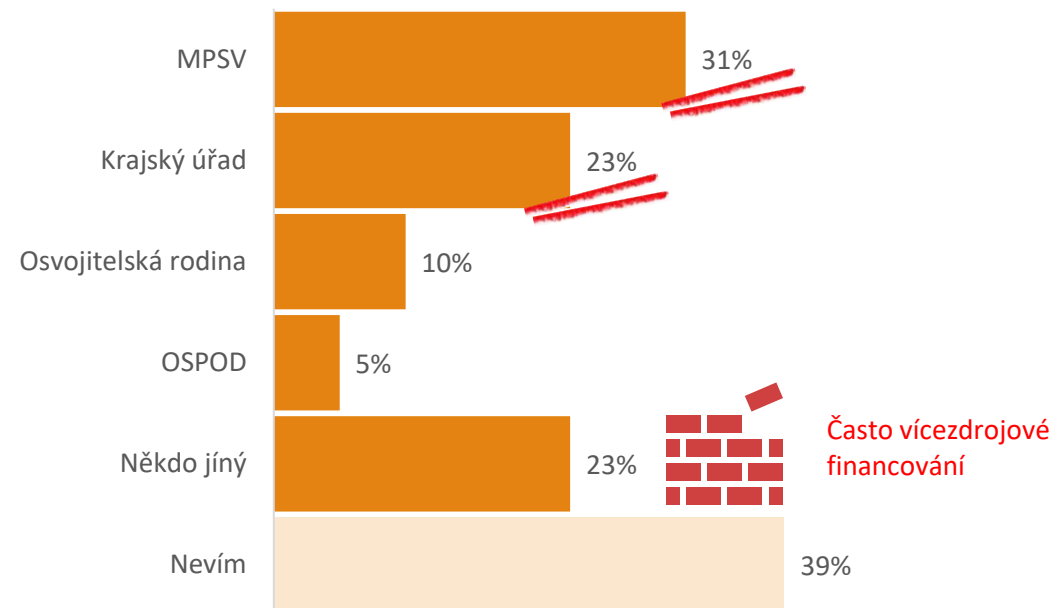

Postadopční servis II.

SLUŽBY POSKYTOVANÉ OSVOJITELŮM

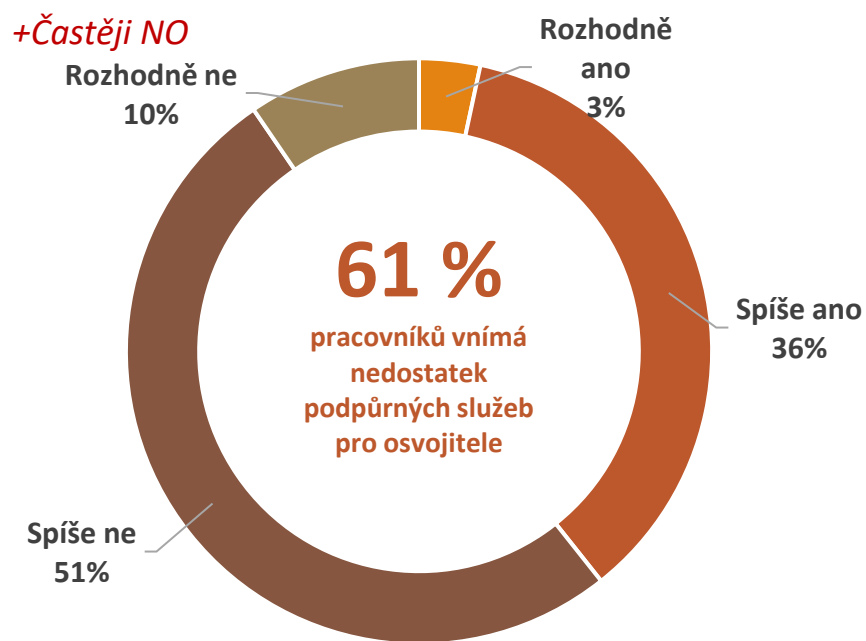

FINANCOVÁNÍ SLUŽEB

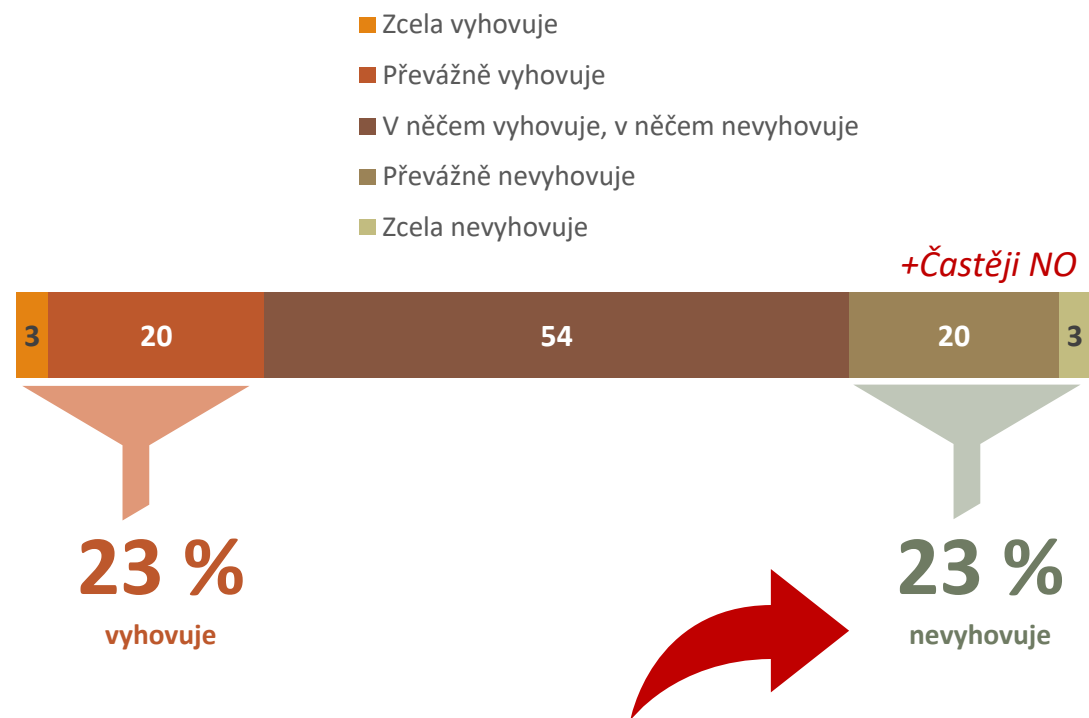

Podpůrné služby

DOSTATEK PODPŮRNÝCH SLUŽEB V KRAJI

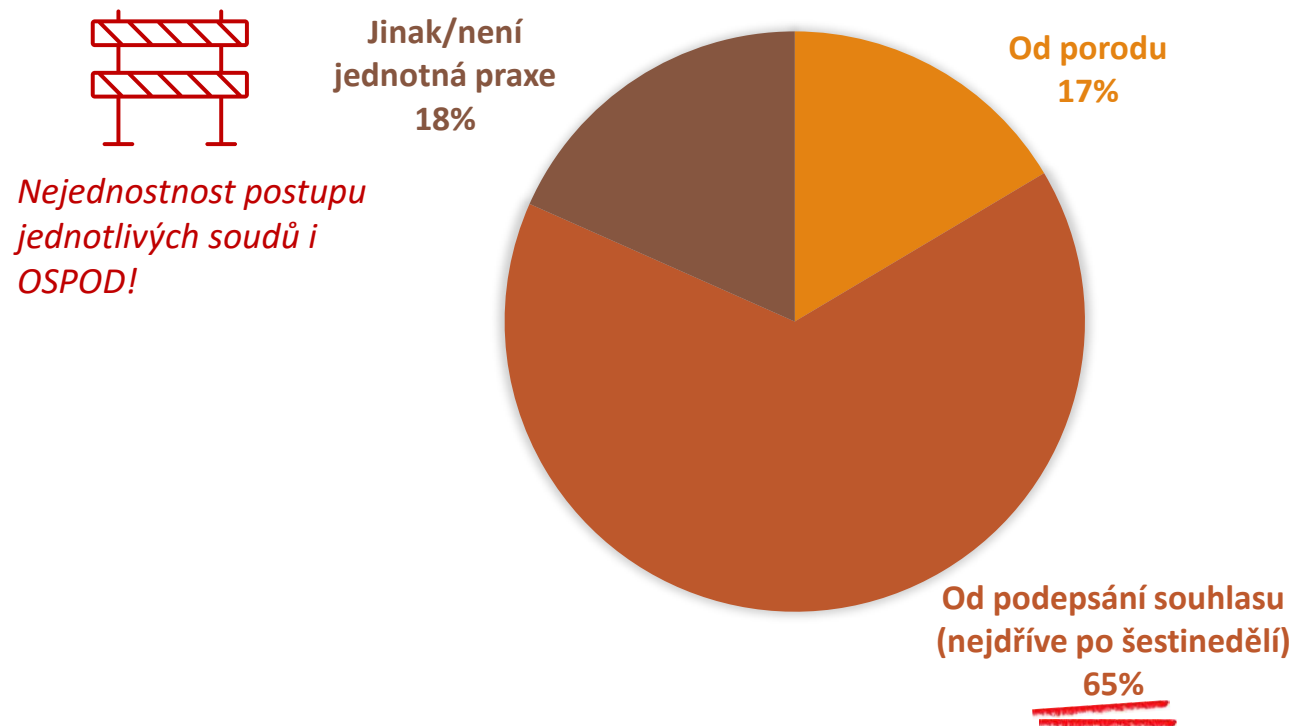
HODNOCENÍ SYSTÉMU POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB OSVOJITELŮM V KRAJI

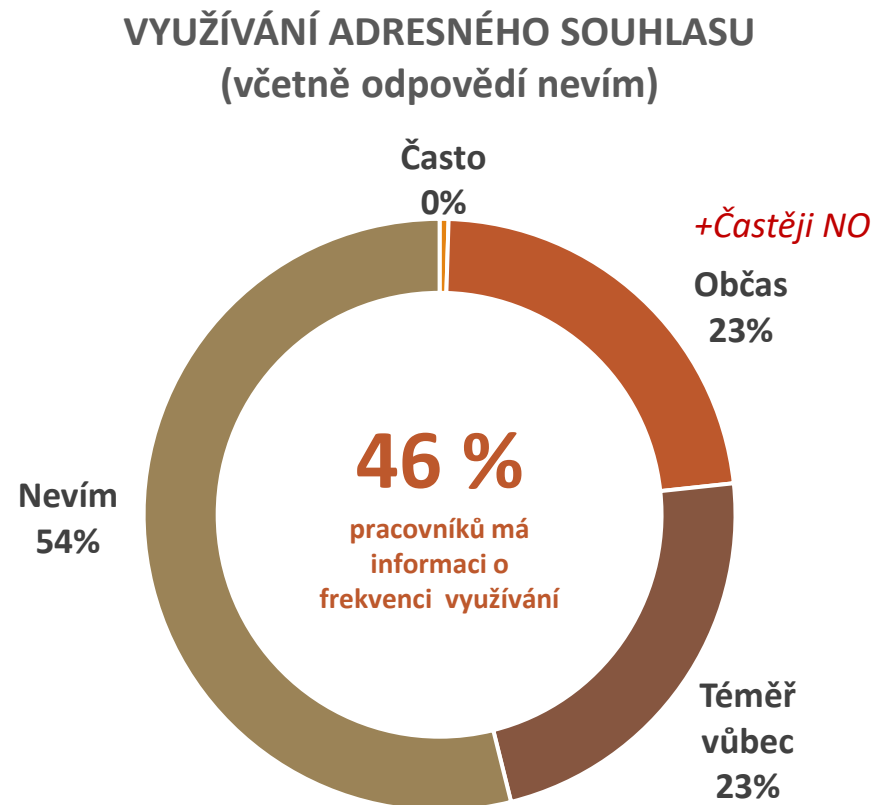
*Více než 1/3: Karlovarský, Liberecký,
Olomoucký, Zlínský, Jihomoravský kraj.*

Nezájem biologických rodičů

POČÍTÁNÍ LHŮTY PRO VYSLOVENÍ NEZÁJMU

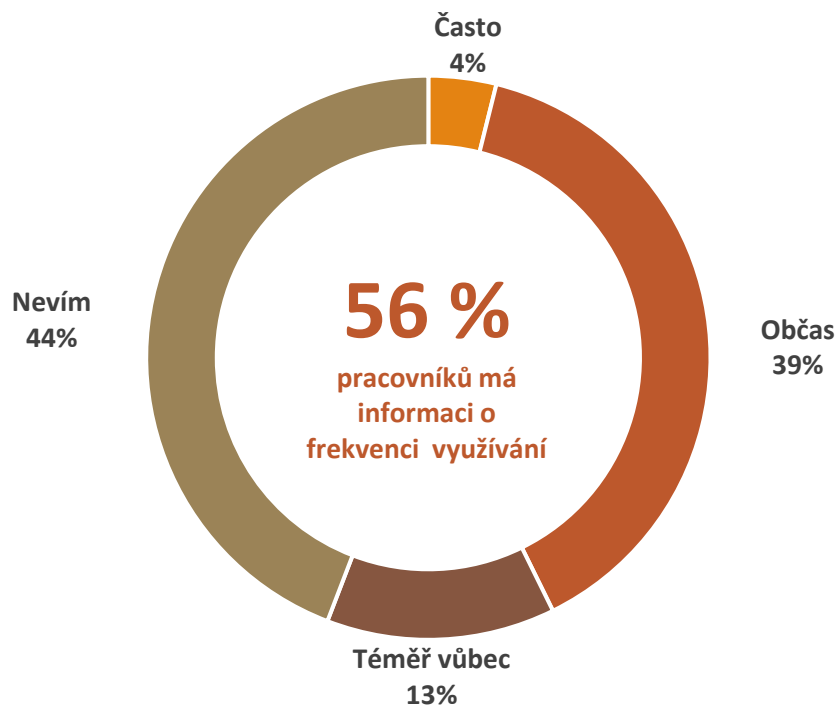
Adresný souhlas

Myslíte, že ve Vašem kraji bývá zneužíváno tzv. prohlášení o biologickém otcovství (kdy se muž, který není biologickým otcem narozeného dítěte, prohlásí za jeho otce, biologická matka se dítěte zřekne a dítě později adoptuje partnerka/manželka muže, který se prohlásil za otce dítěte)? Pokud ano, jak často?

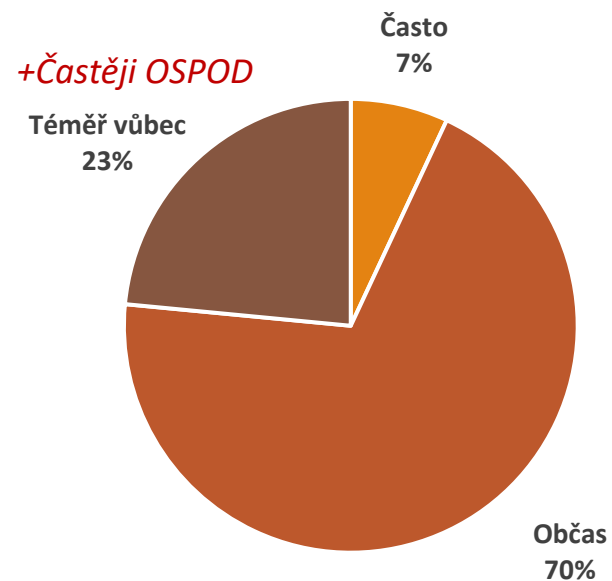
Prohlášení o biologickém otcovství

ZNEUŽÍVÁNÍ PROHLÁŠENÍ O BIOLOG. OTCOVSTVÍ
(včetně odpovědi nevím)

Ti, co vědí

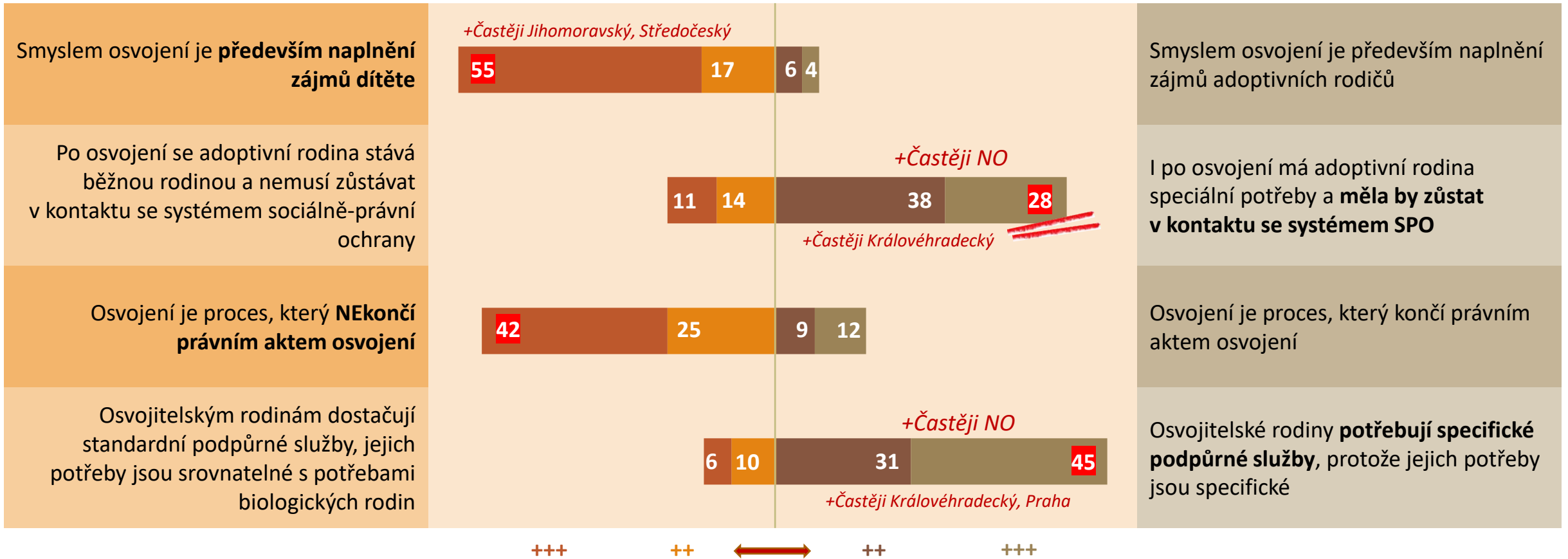
ZNEUŽÍVÁNÍ PROHLÁŠENÍ O BIOLOG. OTCOVSTVÍ

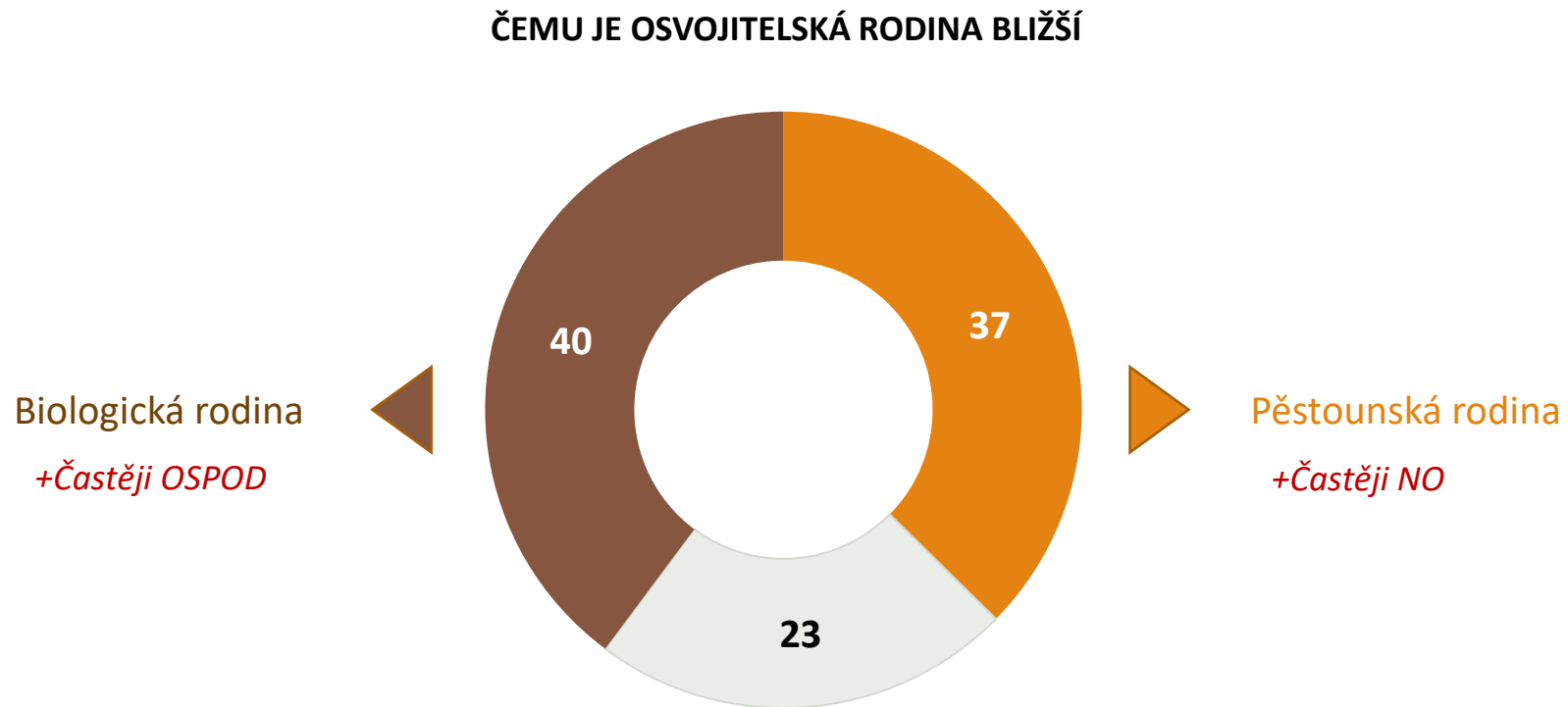
*Dle 77 % alespoň
občas ke zneužití
dochází!*

Vnímání institutu osvojení a problematiky osvojitelů

Vnímání institutu osvojení I.

Vnímání institutu osvojení II.

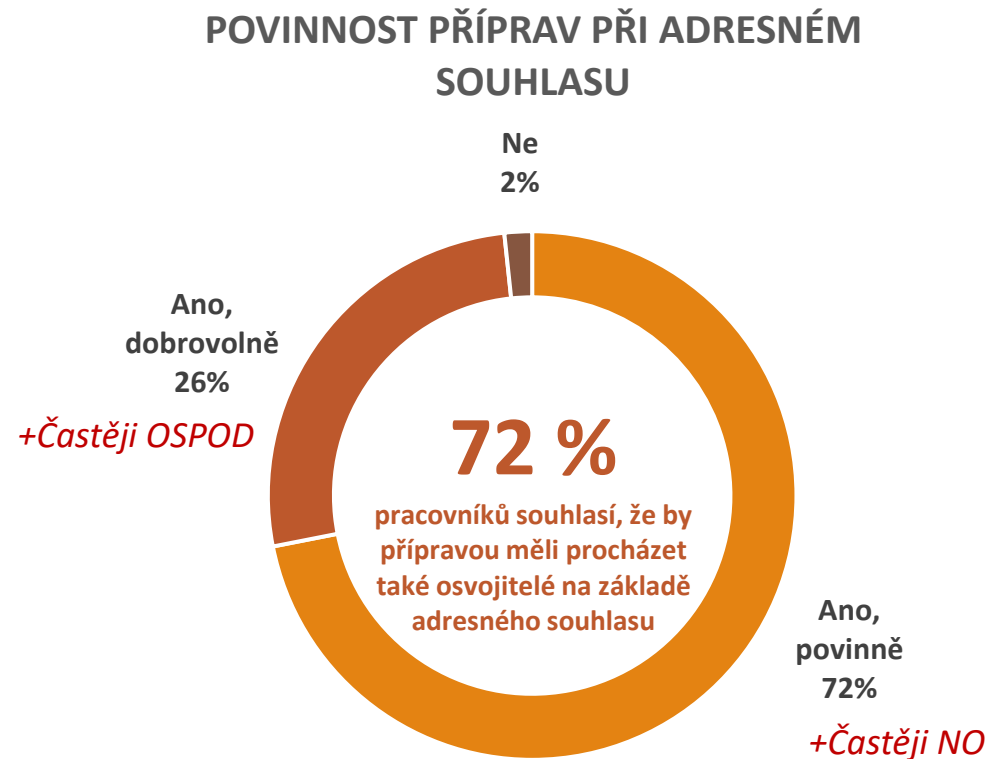

Bottom Box (0-3)

Top Box (7-10)

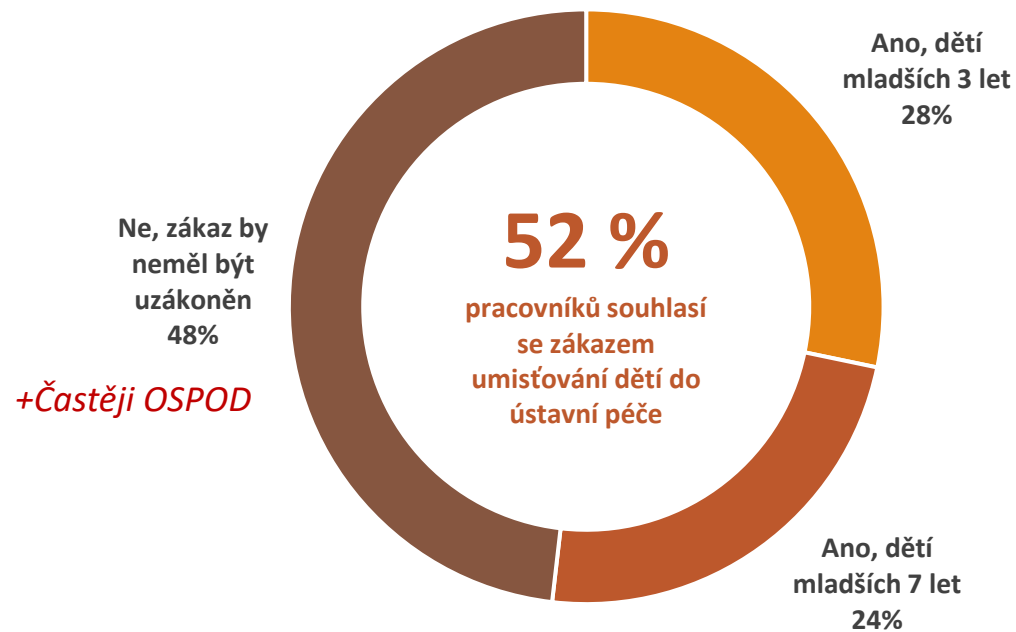

Adresný souhlas a přípravy

Umisťování dětí do ústavní péče

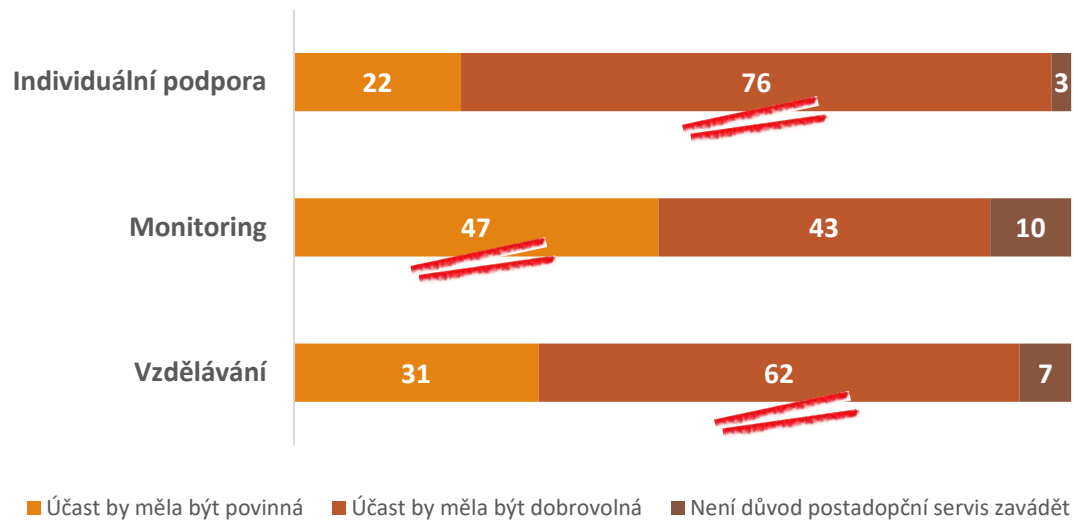
SOUHLAS SE ZÁKAZEM UMISŤOVÁNÍ DĚTÍ DO ÚSTAVNÍ PÉČE

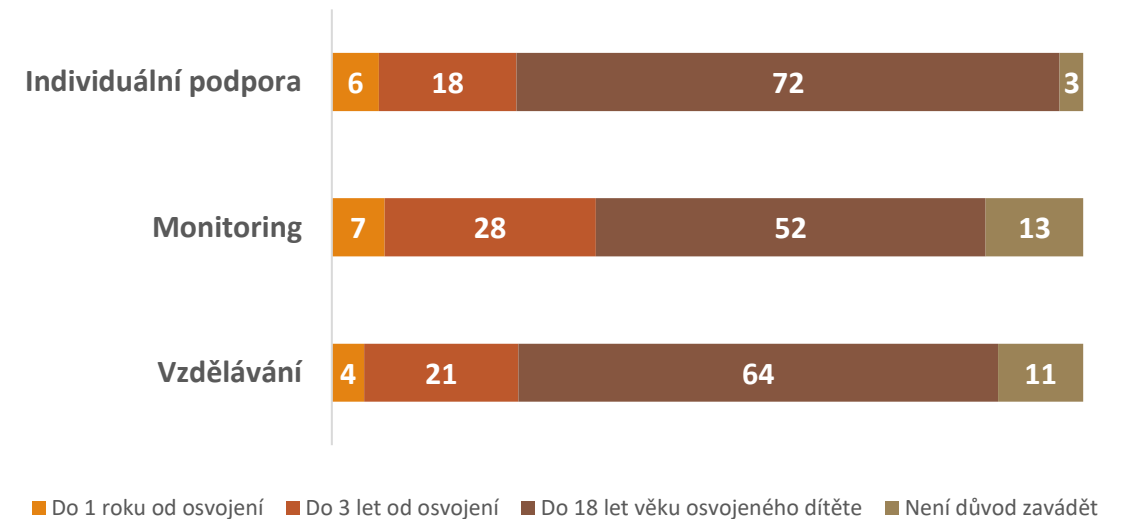
Jaký je Váš názor na zavedení postadopčního servisu pro osvojitelské rodiny ve Vašem kraji (služby by poskytovala vybraná specializovaná organizace)? Měla by být účast pro osvojitele povinná?
A po jak dlouhou dobu by měly být postadopční služby poskytovány?

Postadopční servis - výhled I.

ZAVEDENÍ POSTADOPČNÍHO SERVISU

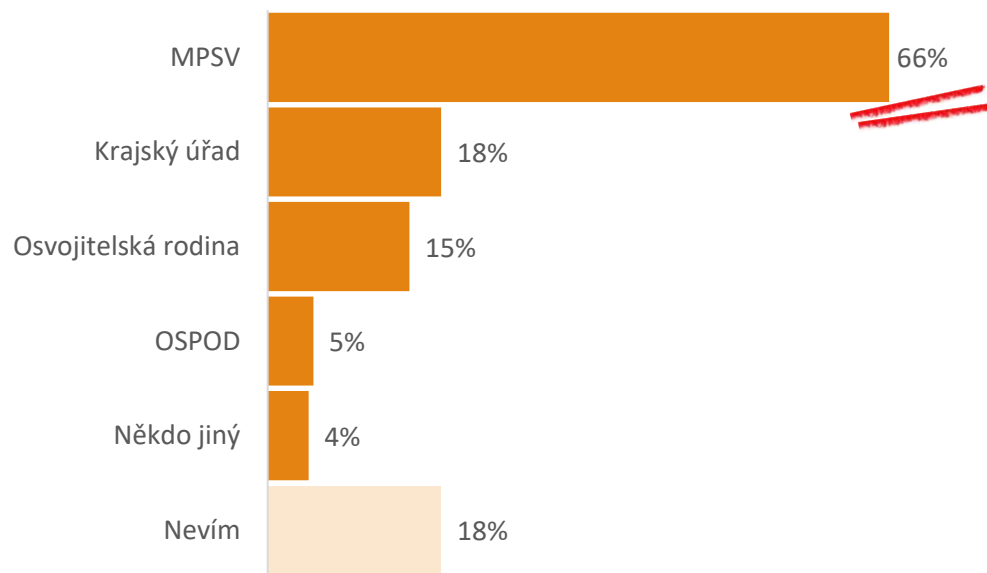

DOBA POSKYTOVÁNÍ POSTADOPČNÍHO SERVISU

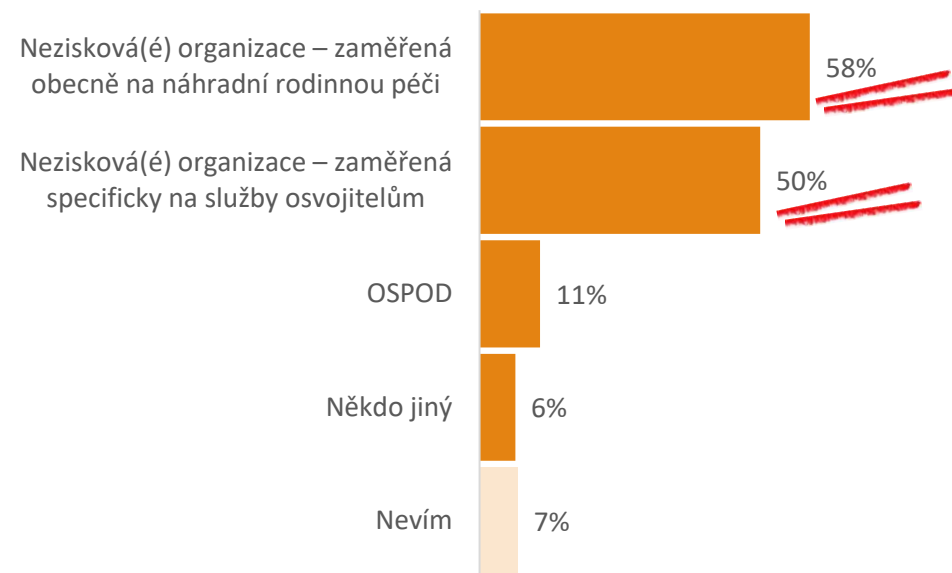

Postadopční servis - výhled II.

FINANCOVÁNÍ SLUŽEB

POSKYTOVATEL SLUŽEB

Shrnutí hlavních zjištění

- Pro vytvoření konsenzu, jak k osvojitelským rodinám přistupovat, **je potřeba najít shodu v jejich vnímání.**

V základním vnímání institutu osvojení se právníci v oblasti náhradní rodinné péče do velké míry shodnou, neshodnou se však na vnímání osvojitelské rodiny.

- **Proces posuzování žadatelů by měl dle názoru ¾ většiny pracovníků zrychlit.**

Je ke zvážení, zda by systém příprav neměl být flexibilnější (výběr poskytovatele a specifické zaměření příprav pro osvojitele – ne spolu s pěstouny).

- **Přípravami by dle 72 % pracovníků měli procházet rovněž osvojitelé na základě adresného souhlasu.**

- **Mělo by dojít ke sjednocení výkladu počátku lhůty pro vyslovení nezájmu rodičů o dítě** (jako prostředek pro rychlejší cestu dítěte do stálé péče).

- **Dle 61 % pracovníků není dostatek podpůrných služeb** pro osvojitele, do jisté míry většina vidí určité nedostatky v samotném systému podpůrných služeb.

Děkuji za pozornost

Mgr. Ondřej Novák

Hlavní zjištění

- V základním vnímání institutu osvojení se pracovníci v oblasti náhradní rodinné péče do velké míry shodnou. Převládá jeho vnímání jako prostředku pro naplnění zájmu dítěte, že proces osvojení nekončí právním aktem osvojení, že osvojitelské rodiny mají specifické potřeby a potřebují proto specifické podpůrné služby a že by osvojitelské rodiny měly zůstat v kontaktu se systémem SPO (v menší míře).
- Pracovníci v NRP se však již neshodnou na tom, zda je osvojitelská rodina blíže rodině biologické, nebo pěstounské. Zhruba 2/5 se přiklání k první možnosti a rovněž 2/5 ke druhé z možností. Pracovníci OSPOD pak ve vyšší míře vidí blízkost biologické, zatímco pracovníci neziskových organizací ve vyšší míře blízkost pěstounské rodině.
- Posouzení žadatelů o osvojení trvá podle 55 % pracovníků do 1 roku, méně než půlrok jen velmi ojediněle. Téměř 3/4 pracovníků pak zastávají názor, že by se proces měl alespoň částečně zrychlit.
- Poskytovatele přípravy si žadatelé většinou vybrat nemohou (82 %), ve 2/3 probíhají současně s přípravou pěstounů. Druhožadatelům je nejčastěji příprava organizována individuálně (68 %), pouze 13 % pracovníků uvedlo, že druhožadatelé přípravou neprocházejí.
- Existenci postadopčního servisu pro osvojitelské rodiny potvrzuje 58 % pracovníků, nejčastěji ho vykonává nezisková organizace obecně zaměřená na náhradní péči. OSPOD jako poskytovatele služeb uvedla 1/4 pracovníků. Péče je nejčastěji financována MPSV a krajskými úřady, osvojitelské rodiny se finančně podílejí pouze podle 10 % pracovníků.
- 2/3 pracovníků vnímají nedostatek podpůrných služeb pro osvojitele. Většina (77 %) pracovníků vnímá alespoň částečnou potřebu vylepšení systému podpůrných služeb.
- Počítání lhůty pro vyslovení nezájmu rodičů o narozené dítě není jednotné. Většina pracovníků (65 %) uvádí od podepsání souhlasu (nejdříve po šestinedělí), 17 % od porodu a celých 18 % poukazuje na nejednotnost praxe soudů i OSPOD.
- O četnosti využívání adresného souhlasu nemá informace více než polovina pracovníků (54 %). Podle zbytku pracovníků není využívání časté.
- 72 % pracovníků souhlasí, že by přípravou měli procházet také osvojitelé na základě adresného souhlasu.
- O četnosti zneužívání prohlášení o biologickém otcovství pro získání dítěte ví pouze polovina pracovníků (56 %). Občas k němu dochází podle 70 % z nich, často podle 7 % pracovníků.
- S uzákoněním zákazu umísťování dětí do ústavní péče souhlasí 52 % pracovníků. Zhruba polovina z nich souhlasí se zákazem u dětí mladších 3 let, druhá polovina u dětí mladších 7 let.
- Většina pracovníků souhlasí se zavedením postadopční péče v jejich kraji (minimálně 9 z 10 pracovníků). Jako povinný by pro osvojitele zavedlo 47 % monitoring, 31 % vzdělávání a 22 % individuální podporu. U všech služeb převládá mezi pracovníky názor, že by měly být poskytovány až do věku 18 let osvojeného dítěte. Nejvíce pracovníků očekává, že by péče měla být financována ze zdrojů MPSV. Za nejvhodnější poskytovatele považuje většina pracovníků neziskové organizace.